

Høgni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
viðurslønina
2012

Høgni
Djurhuus

MYND: HEINESEN MYNDIR

UMAFTUR AFTURUM

Børn eru ikki costbene fitt

Børn eru inntøkunoytral. So segði danski búskaparfrøðingurin, sum var í Havn og legði okkum lag á. Eingin ráðstevna í Føroyum uttan minst ein danskara.

Børn eru inntøkunoytral, segði hann. So tað nyttar einki at gera børn upp í rúgvur í teirri vón um, at tey fara at gera eldrabyrðuna lættari, sum frá líður. Tað gera tey ikki.

Tað kundu tey fyrr, tí tá var eingin eldrabyrða. Ella samfelagið átti ikki byrðuna. Felagskassin hjá teimum, sum rinda í hann, bar ikki. Og tá gjørdust ikki øll so gomul, at tey blivu tung at lofta. Tá vóru dagarnir gamlir og góðir.

Sjey børn í part gjørdu mun tá. Tað gera tey ikki longur.

Tí børn kosta eisini samfelagnum. Tá tey eina ferð doyggja, 92 ára gomul pluss minus, stendur á jøvnum millum inn og út.

Tað hevði eingin føroyskur búskaparfrøðingur torað at sagt í Føroyum. Í Føroyum er sannleikin tann, at børnini eru framtíðin. Tað eru tey bara ikki. Tey leggjast sum frá líður oman á eldrabyrðuna, sum verður tyngri og tyngri, tí eingin politikari torir at hækka pensjónsaldurin.

Avbjóðingin er haldfarið

hjá fólki. Tey eru best fyri onkran dag langt úti í framtíðini og kunnu ikki blakast burtur, hóast seinasti söludagur eftir røttum langt síðani er farin. Ein avbjóðing, sum politikarar einki tora at gera við, tí onkur mótmælir. Og nú eru løgtingsfólk sum bardagafúsir frensar upp úr høvdatrogi farin at lurta eftir fakfeløgnum. Tað var ikki gamalt og verri enn so so gamalt sum tey gomlu gerast.

Men avbjóðingin, sum eitur eldarbyrðan, er og verður ein trupulleiki. Eitt arbeiðsført fólk skal arbeiða fyri fimm fólkapensjónistar.

Og, sum sagt, tað nyttar einki at gera fleiri løntakarar. Tí fáa samfelagið og búskapurin einki burtúr, tí alt kostar.

Tað einasta, sum er eftir, er at vóna, at fólk doyggja fyrr. Ella senda tey gomlu til Danmarkar í staðin fyri tey ungu. Tvær flugur í einum høggi. Tey gomlu koma ikki aftur, og vit vilja heldur ikki hava tey aftur. Har eru nakrar hundrað milliúnir spardar. Eldrabyrðan útflutt til mainland Denmark, sum ST sigur.

Og sum sagt, eingin búskapur er í børnum. Tey eru ikki burðardygg, tey eru costbenefit. Men eingin orsök er at stúra hjá teimum, sum gera børn uttan íverksetarastuðul, tí í Føroyum lurta politikarar ikki eftir búskaparfrøðingum, ella frøðingum yvirhvørvur.

Men, tað ber ikki til at seta prís á børn, at gera børn upp í pengum, siga tey, sum eiga børn, ella ætla at fáa sær børn.

Jú, tí einki ber til uttan pengar, fleiri pengar. Eingin kann gera nakað í Føroyum uttan fleiri pengar.

Tað hevði verið stórt, um onkur í Føroyum fór á feysbukkuna og proklameraði, at eg kann saktans gera hetta ella hatta við teimum pengum, sum eg longu havi. Men tað er óhugsandi, fullkomiliga óhugsandi, uttan fleiri pengar. Pengar eru nógv meira enn alt.

Nýggjasta gandaorðið í vár er kampus. Nógv vita ikki, hvat kampus er, men fjølmiðlarnir og onnur brúka orðið sum um øll vita, hvat kampus er.

Kampus er eitt stað, har sum ein lærður háskúli hevur allar sínar bygningar, har sum studentarnir búgva og ballast og lesa viðhvørt.

Nú okkara lærði háskúli, Fróðskaparsetrið, fylti fimmti, er greiði boðskapurin, at tað verður neyvan seksti, fær tað ikki ein kampus fyri hálva ella heila milliard. Uttan kampus ber einki til.

Men, sum sagt, nú ber einki til uttan fleiri pengar. Samstundis skulu allar útreiðslur vera noytralar. Men tað ber als ikki til, tá øll noyðast at hava fleiri pengar fyri yvirhvørvur at kunna halda fram ella vera til.

Og fleiri børn eru ikki fleiri pengar.

10
skjótir

Eyðun Nolsøe

Yrki: Tónleikari
Bústaður: Froðba

Hvat ætlaði tú at blíva, tá tú bleivst vaksin:
Eg haldi tónleikur stóð nokkso ovaliga á listanum.

Hvat burdi hitt kynið vitað um títt kyn:
Vit eru ikki tankalesarar.

Hvat burdu børn vitað um tað at vera vaksin:
Við frælsi kemur ábyrgd.

Hvat var seinasti dreymurin, tú gjørdi til veruleika:
At luttaka í einstaklinga FM í talvi aftur.

Tordi eg, so hevði eg:
Kavað av fimm metur vippuni aftur. Tað havi eg ikki gjørt, síðani eg var fjúrtan ár.

Hvat hevði gjørt heimin til eitt betri stað:
Minni religiún.

Nær vart tú seinast veruliga ovfarin:
Tá fólkið í Írlandi segði NOY til dogma og JA til kærleikan

Tað seinasta, tú hevur lært, er at:
El-ketilin er syndarin í SEV rokningini.

Tann støðuga ringa samvitskan snýr seg um, at tú:
Burdi framleitt allar teir leysu sang-snøklarnar lidnar.

Enda setningin:
Føroyingar burdu

...

... Loyst!

